

Uchwała Nr...../...../2012
RADY POWIATU INOWROCŁAWSKIEGO
 z dnia r.

w sprawie przyjęcia Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie na lata 2012-2015 w powiecie inowrocławskim.

Na podstawie art. 6 ust. 3 pkt 1 ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (Dz. U. Nr 180, poz. 1493 z późn. zm.¹) oraz art. 12 pkt 11 ustawy z dnia 5 czerwca 1998 r. o samorządzie powiatowym (Dz. U. z 2001 r. Nr 142, poz. 1592, z późn. zm.²), uchwala się, co następuje:

§ 1. Przyjmuje się do realizacji Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie na lata 2012-2015 w powiecie inowrocławskim, który stanowi załącznik do niniejszej uchwały.

§ 2. Wykonanie uchwały powierzyć Zarządowi Powiatu Inowrocławskiego.

§ 3. Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

Przewodniczący
Rady Powiatu Inowrocławskiego

Ryszard Jagodziński

Nie wnoszę zastrzeżeń
 pod względem prawnym
 2012.11.12 RADCA PRAWNY
 data radca prawny
 Henryka Kwalczyńska

¹ Zmiany tekstu jednolitego wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 2009 r. Nr 206, poz. 1589, z 2010 r. Nr 28, poz. 146, Nr 125, poz. 842, k 2011 r. Nr 149, poz. 887.

² Zmiany tekstu jednolitego wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 2002 r. Nr 23, poz. 220, Nr 62, poz. 558, Nr 113, poz. 984, Nr 153, poz. 1271, Nr 200, poz. 1688, Nr 214, poz. 1806, z 2003 r. Nr 162, poz. 1568 oraz z 2004 r. Nr 102, poz. 1055 i Nr 167, poz. 1759 z 2007 r. Nr 173, poz. 1218 z 2008 r. Nr 180, poz. 1111 i Nr 223, poz. 1458 z 2009 r. Nr 92, poz. 753, Nr 223, poz. 1458 oraz z 2010 r. Nr 28, poz. 142, Nr 28, poz. 146, Nr 40, poz. 230 i Nr 106, poz. 675 oraz z 2011 r. Nr 21, poz. 113, Nr 149, poz. 887 i Nr 217, poz. 1281.

UZASADNIENIE DO UCHWAŁY Nr/...../2012
RADY POWIATU INOWROCŁAWSKIEGO
z dnia2012 r.

w sprawie przyjęcia Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie na lata 2012-2015 w powiecie inowrocławskim.

Zgodnie z art. 6 ust. 1 i 3 pkt 1 ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (Dz. U. Nr 180, poz. 1493, z późn. zm.) zadania w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie realizowane są przez organy administracji rządowej i jednostki samorządu terytorialnego na zasadach określonych w przepisach ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (Dz. U. z 2009 r. Nr 175, poz. 1362, z późn. zm.) lub ustawy z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (Dz. U. z 2007 r. Nr 70, poz. 473, z późn. zm.), chyba że przepisy ustawy o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie stanowią inaczej. Do zadań własnych powiatu należy w szczególności opracowanie i realizacja powiatowego programu przeciwdziałania przemocy w rodzinie oraz ochrony ofiar przemocy w rodzinie. Przedmiotowy program, który stanowi załącznik do niniejszej uchwały, obejmuje w szczególności cele i kierunki działań w obszarze przemocy w rodzinie.

W związku z powyższym należało opracować i przyjąć do realizacji Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie na lata 2012-2015 w powiecie inowrocławskim.

STAROSTA
Tadeusz Młyński

Załącznik do uchwały Nr/2012
Rady Powiatu Inowrocławskiego
z dniastycznia 2012 r.

**Program Przeciwdziałania
Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony
Ofiar Przemocy w Rodzinie
na lata 2012-2015
w powiecie inowrocławskim**

Spis treści

I. Wstęp.	3
II. Diagnoza zjawiska przemocy w rodzinie na terenie powiatu inowrocławskiego.	5
III. Diagnoza zasobów instytucjonalnych.	10
IV. Cele i zadania.	20
V. Przewidywane efekty działań.	24
VI. Współpraca instytucji realizujących zadania w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie jako warunek skuteczności podejmowanych działań.	25
VII. Ewaluacja i monitorowanie programu.	26

I. Wstęp

Zjawisko przemocy w rodzinie jest poważnym problemem społecznym, występującym w większości krajów świata. Przemoc w domach rodzinnych występowała od zawsze, była jednak często zjawiskiem marginalizowanym. W Polsce od niedawna zaczęto o niej mówić, pisać oraz pokazywać w mediach drastyczne sceny przemocy wobec członków rodziny. Dopiero od kilku lat nastąpił przełom w zwalczaniu i przeciwdziałaniu przemocy. Ustawa o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie z 29 lipca 2005 roku formułuje zadania dla instytucji samorządowych i państwowych w celu zwalczania tego szkodliwego zjawiska społecznego. Od tego czasu zaczęto tworzyć krajowe i wojewódzkie programy przeciwdziałania przemocy w rodzinie. Po pięcioletnich doświadczeniach, 10 czerwca 2010 roku powyższa ustawa została znowelizowana m.in. w ten sposób, że nałożyła ona obowiązek tworzenia także powiatowych i gminnych programów przeciwdziałania przemocy w rodzinie.

Przystępując do tworzenia programu w powiecie inowrocławskim zorganizowane zostały konsultacje społeczne z przedstawicielami ośrodków pomocy społecznej, policji i kuratorów sądowych. Miały one na celu przedyskutowanie problemu, poszukiwanie sposobów rozwiązań oraz zebranie danych na temat przemocy tak, aby móc zdiagnozować skalę tego zjawiska. Efekty tych prac zostały ujęte w drugim rozdziale tegoż programu.

Aby ujednolicić podejście do problemu i w pełni zrozumieć zjawisko przemocy, należy w tym miejscu przytoczyć ustalenia specjalistów - zarówno praktyków, jak i naukowców.

Przemoc w rodzinie zdefiniowano jako jednorazowe lub powtarzające się umyślne działanie lub zaniechanie, które narusza prawa lub dobra osobiste członków rodziny. Osoby te w szczególności narażone są na utratę zdrowia oraz życia. Ponadto działania te naruszają godność, nietykalność cielesną, wolność, w tym seksualną, oraz swobodę jednostek stanowiących rodzinę. Takie postępowania powodują szkody na ich zdrowiu fizycznym i psychicznym oraz wywołują cierpienia i krzywdy moralne u osób, które doświadczyły przemocy.

Pomimo wielu definicji przemocy w rodzinie, zjawisko to nadal pozostaje trudne do zdiagnozowania. Specjaliści wymieniają, zatem cztery główne wskaźniki przemocy w rodzinie:

- 1) działanie sprawcy intencjonalne i skierowane przeciwko członkom rodziny – oznacza to działanie zamierzone, którego celem jest uzyskanie całkowitej kontroli nad ofiarami;
- 2) zachowania sprawcy naruszające godność i dobra osobiste – osoba stosująca przemoc narusza prawa człowieka do nietykalności fizycznej, godności czy szacunku wykorzystując swoją przewagę;

- 3) asymetria sił występująca między sprawcą i ofiarą – sprawca ma przewagę fizyczną nad ofiarą;
- 4) działanie sprawcy wywołujące ból i cierpienie – działanie to powoduje zagrożenie zdrowia i życia członków rodziny, wobec których stosowana jest przemoc.

Ważnym zagadnieniem poruszonym w literaturze są formy przemocy w rodzinie: fizyczna, psychiczna, seksualna, ekonomiczna oraz zaniedbanie.

Na przemoc fizyczną składają się działania związane z użyciem siły np. popychanie, szturchanie, uderzanie pięścią, kopanie, gryzienie, głodzenie, wyrzucanie z domu czy nieudzielanie pomocy.

Przemoc psychiczna jest formą przemocy, którą bardzo trudno udowodnić. Najczęściej zaczyna się niepostrzeżenie, a ignorują ją nawet osoby jej doświadczające. Jednak później przeradza się ona w systematyczne poniżanie, zawstydzanie, krytykowanie, szantażowanie, stosowanie gróźb czy oczernianie.

Przemoc seksualna polega na przedmiotowym traktowaniu drugiej osoby w celu zaspokojenia własnych potrzeb seksualnych. Sprawca zmusza ofiarę do nieakceptowanych przez nią zachowań seksualnych: seksu z osobami trzecimi, sadystycznych form współżycia, oglądania pornografii, itp.

Przemoc ekonomiczna to działania powodujące całkowite uzależnienie finansowe od sprawcy, który odbiera zarobione przez współmałżonka pieniądze, uniemożliwia podjęcie pracy, okrada rodzinę, zaciąga kredyty.

Zaniedbywanie wiąże się z ciągłym niezaspokajaniem podstawowych potrzeb psychicznych i biologicznych. Narażeni są głównie słabsi członkowie rodziny – dzieci, osoby starsze i niepełnosprawne.

Powyższe formy przemocy najczęściej współwystępują. Osoby, które zostały skrzywdzone czują się upokorzone, upodlane, wykorzystane oraz jednocześnie zaniedbane. Ofiary doświadczają przemocy przez wiele lat, co destrukcyjnie wpływa na całą rodzinę. Ponadto niesie ona ze sobą ryzyko przenoszenia i powielania tych zachowań w dorosłym życiu przez dzieci wychowujące się w takich rodzinach. Brak reakcji i niezwalczanie przemocy powoduje jej nasilenie i utrwalenie, co negatywnie wpływa na daną rodzinę oraz na całe społeczeństwo.

Konieczne jest zatem podejmowanie i planowanie działań, których celem jest zwalczanie i przeciwdziałanie przemocy w rodzinie przez instytucje do tego powołane.

II. Diagnoza zjawiska przemocy w rodzinie na terenie powiatu inowrocławskiego

Powiat Inowrocławski został utworzony w ramach reformy administracyjnej 1 stycznia 1999 roku. Jego siedzibą jest miasto Inowrocław. W granicach administracyjnych powiatu znajduje się dziewięć gmin:

- 1) Miasto Inowrocław,
- 2) Inowrocław,
- 3) Gniewkowo,
- 4) Janikowo,
- 5) Kruszwica,
- 6) Pakość,
- 7) Dąbrowa Biskupia,
- 8) Rojewo,
- 9) Złotniki Kujawskie.

W strukturze ludności w powiecie inowrocławskim przeważają kobiety (tab.1).

Tab. 1

	Ogółem		Kobiety		Mężczyźni	
	osób	%	osób	%	osób	%
Ogółem	165.969	100	85.481	51,5	80.488	48,5
Miasto	109.081	65,72	57.118	52,4	51.963	47,6
Wieś	56.888	34,27	28.363	49,9	28.525	50,1

(wg danych GUS)

Mieszkańcy powiatu inowrocławskiego podobnie jak w innych powiatach Polski borykają się z problemem bezrobocia (tab. 2).

Tab. 2

ROK	Stopa bezrobocia
2009	21,2 %
2010	20,8 %

(wg danych PUP w Inowrocławiu)

Przemoc w rodzinie jest problemem trudnym do zdiagnozowania. Zdaniem specjalistów rozmiary i szkodliwość zjawisk związanych z przemocą w rodzinie wskazują na to, że jest to jeden ze szczególnie ważnych problemów społecznych w Polsce. Wymaga on stworzenia dobrze zorganizowanego i zaplanowanego na wiele lat programu przeciwdziałania. Jego realizacja powinna skutkować poprawą stanu bezpieczeństwa. Nadrzędnym celem wspólnych działań różnych instytucji jest zmniejszenie rozmiarów przemocy w rodzinach, pomoc i wspieranie ofiar.

Dane przekazane przez ośrodki pomocy społecznej z terenu powiatu inowrocławskiego informują, że skala przemocy w rodzinie ma tendencję wzrostową (tab. 3).

Tab. 3

Rozmiary zjawiska przemocy		
Wskaźniki	ROK	
	2009	2010
liczba rodzin dotkniętych przemocą	92	124
liczba osób w rodzinie	296	406
liczba kobiet	90	125
liczba mężczyzn	87	113
liczba dzieci	110	146
liczba rodzin, w których występuje problem alkoholowy	15	54
liczba zawiadomień do Policji	21	24
liczba zawiadomień do Sądu	32	38

(wg danych ośrodków pomocy społecznej)

Wiele badań wskazuje, że 40% partnerów znęcających się nad rodziną, to osoby uzależnione od alkoholu. Prawdopodobieństwo wystąpienia aktów przemocy w rodzinach alkoholowych jest dużo większe niż w pozostałych. Badania potwierdzają, że alkohol powoduje chemiczne uszkodzenia mózgu i działa silniej na osoby z nieprawidłową osobowością. Miejskie i gminne komisje rozwiązywania problemów alkoholowych w naszym powiecie podejmują odpowiednie działania mające na celu pomóc osobom uzależnionym i współuzależnionym (tab. 4).

Tab. 4

Wskaźniki	ROK	
	2009	2010
liczba wniosków o leczenie osób z problemem alkoholowym uwikłanych w przemoc:		
- kobiet	25	27
- mężczyzn	235	277
- nieletnich	0	0
liczba wezwań na rozmowy interwencyjne skierowanych do	351	471

sprawców przemocy		
liczba zawiadomień do prokuratury lub policji	11	19
liczba powiadomień do Sądu Rodzinnego o sytuacji dziecka	3	11
liczba wniosków do Sądu o przymusie leczenia osób uzależnionych – sprawców przemocy	55	149
liczba zawiadomień skierowanych do innych służb o sytuacji rodziny w ramach procedury Niebieskiej Karty	5	14
liczba skierowań na terapię:		
- osób uzależnionych	94	137
- osób współuzależnionych	6	49

(wg danych miejskich i gminnych komisji rozwiązywania problemów alkoholowych)

Z danych uzyskanych z Komendy Powiatowej Policji w Inowrocławiu wynika, że w przeważającej mierze to kobiety i dzieci doznają i doświadczają przemocy w rodzinach (tab. 5). Konsekwencje, które wiążą się z takimi doświadczeniami mają wpływ na codzienne funkcjonowanie tych osób, ich aktywność zawodową, poczucie własnej wartości i wiary we własne siły. Sfery te są zazwyczaj silnie zaburzone i bardzo utrudniają społeczne funkcjonowanie tych osób, zarówno w domu, w pracy, jak i w szkole.

Tab. 5

Wskaźniki	ROK	
	2009	2010
liczba przeprowadzonych interwencji domowych (ogółem)	1 780	1 518
w tym dotyczących przemocy w rodzinie - procedura Niebieskiej Karty	388	366
interwencje dotyczące przemocy w rodzinie - miejsce interwencji:		
- miasto	272	232
- wieś	116	134
liczba pokrzywdzonych w wyniku przemocy domowej:		
- ogółem	513	572
w tym:		
- kobiety	382	392
- mężczyźni	49	51
- małoletni do ukończenia lat 13	49	95
- małoletni od 13 do 18 lat	33	34
liczba sprawców przemocy domowej:		
- ogółem	389	377
w tym:		
- kobiety	9	11
- mężczyźni	380	366
- nieletni	0	0
liczba sprawców przemocy domowej pod wpływem alkoholu:		
- ogółem	212	235
w tym:		
- kobiety	0	2

- mężczyźni	212	233
- nieletni	0	0
przewiezieni do izby wytrzeźwień:		
- ogółem	114	52
w tym:		
- kobiety	0	1
- mężczyźni	114	51
- nieletni	0	0
przewiezieni do policyjnych pomieszczeń dla osób zatrzymanych do wytrzeźwienia:		
- ogółem	45	114
w tym:		
- kobiety	0	1
- mężczyźni	45	113

(wg danych Komendy Powiatowej Policji w Inowrocławiu dotyczących przemocy w rodzinie)

W Polsce przemoc jest zjawiskiem nagannym, szkodliwym, wymagającym reakcji, ściganym i zagrożonym konsekwencjami prawnymi dla sprawcy. W związku z tym część postępowań prowadzonych z artykułu 207 kk kończy się aktem oskarżenia i trafia tym samym do sądu. Z danych wynika, że mężczyźni są głównymi sprawcami przemocy (tab. 6).

Tab. 6

ROK 2010							
Instytucja	Liczba wszczętych postępowań z art. 207 kk zakończonych:					Liczba osób skazanych	
	aktem oskarżenia	wydaniem wyroku skazującego	umorzeniem	wydaniem wyroku warunkowo umarzającego postępowanie	unie-winnieniem	mężczyźni	kobiety
Prokuratura Rejonowa	104	-	76	-	-	-	-
Sąd Rejonowy	-	78	0	3	1	78	0

(wg danych Prokuratury Rejonowej i Sądu Rejonowego w Inowrocławiu)

Od wielu lat władze powiatu wspierają ośrodki działające na rzecz osób doznających przemocy. Przy Powiatowym Centrum Pomocy Rodzinie w Inowrocławiu funkcjonuje Specjalistyczny Ośrodek Wsparcia dla Ofiar Przemocy w Rodzinie (SOW), realizuje on zadania zlecone przez administrację rządową oraz Ośrodek Interwencji Kryzysowej (OIK), który realizuje zadania własne powiatu. Ośrodki te obejmują wsparciem zarówno osoby będące ofiarami przemocy w rodzinie, jak również te, które stosują przemoc wobec najbliższych. Takie kompleksowe

oddziaływania pozwalają efektywniej walczyć z tym patologicznym zjawiskiem. Praca ośrodków realizowana jest poprzez:

- 1) udzielanie porad i konsultacji prawnych, psychologicznych, socjalnych i wychowawczych;
- 2) zapewnienie ofiarom przemocy całodobowego schronienia;
- 3) prowadzenie psychoterapii indywidualnej i grupowej ukierunkowanej na wsparcie ofiary przemocy oraz nabycie umiejętności ochrony przed osobami stosującymi przemoc;
- 4) prowadzenie grup wsparcia i grup edukacyjnych dla ofiar przemocy w rodzinie;
- 5) oddziaływania edukacyjno-korekcyjne wobec osób stosujących przemoc.

W roku 2010 z pomocy Ośrodka Interwencji Kryzysowej skorzystało wielu mieszkańców wsi i miast powiatu inowrocławskiego, w tym ofiary przemocy domowej, (tab.7 i 8).

Tab. 7

Liczba interwencji - ogółem	Liczba osób doświadczających przemocy				
	ogółem	kobiety	mężczyźni	wieś	miasto
1 331	126	124	2	36	90

Tab. 8

przemoc fizyczna	108
przemoc psychiczna	112
przemoc ekonomiczna	25
przemoc seksualna	13

(wg danych OIK – formy przemocy)

Specjalistyczny Ośrodek Wsparcia dla Ofiar Przemocy w Rodzinie wykonując zadania Krajowego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie, służy pomocą i wsparciem dla klientów z obszaru całego kraju (w woj. kujawsko-pomorskim znajdują się tylko dwie tego typu placówki). W 2010 r. aż 66,6% mieszkańców ośrodka pochodziło z naszego powiatu. Wśród nich przeważały kobiety w wieku 20-30 lat oraz dzieci w wieku 3-6 lat, jako ofiary przemocy

psychicznej i fizycznej ze strony mężów i ojców. Tabele nr 9 i 10 ilustrują skalę udzielanej przez ośrodek pomocy w 2010 r.

Tab.9. Opieka i ochrona ofiar w całodobowym hostelu ośrodka

Liczba osób korzystających w 2010 r. z hostelu SOW			
ogółem	kobiety	mężczyźni	dzieci
53	27	2	24

Tab.10. Porady, konsultacje i wsparcie terapeutyczne

Liczba porad i konsultacji	Rodzaje pomocy						
	porady prawne	diagnoza i terapia psychologiczna	terapia pedagogiczna	grupy wsparcia dla kobiet-ofiar przemocy		program edukacyjno-korekcyjny dla sprawców	
				grupowe	spotkania indywidualne	grupowe	spotkania indywidualne
909	470	139	105	7	153	10	25

Powyższe wyniki ujęte w diagnozie wskazują na niepokojące dane odnoszące się zarówno do przemocy fizycznej jak i psychicznej. Ofiarami tego zjawiska najczęściej są kobiety i dzieci. Przemoc nie tylko pojawia się w rodzinach gdzie nadużywa się alkoholu. Problem ten dotyczy rodzin o niskim jak i wysokim statusie socjoekonomicznym.

Na terenie powiatu inowrocławskiego istnieje zaplecze dla powstania profesjonalnego systemu pomocy dla osób uwikłanych w przemoc w rodzinie. Dotychczas instytucje stanowiły jedynie pojedyncze ogniwa, między którymi brakowało wystarczającego przepływu informacji i wzajemnej współpracy. Obecnie na mocy ustawy zostały powołane zespoły interdyscyplinarne, które pełnią funkcję spoiwa między wszystkimi podmiotami, o których mowa w art. 9d ustawy o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie.

III. Diagnoza zasobów instytucjonalnych

Na terenie powiatu inowrocławskiego funkcjonują następujące podmioty zobligowane do udziału w systemie pomocy osobom doznającym przemocy:

- 1) ośrodki pomocy społecznej;
- 2) gminne komisje rozwiązywania problemów alkoholowych;

- 3) gminne zespoły interdyscyplinarne;
- 4) Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna;
- 5) Sąd Rejonowy w Inowrocławiu;
- 6) Prokuratura Rejonowa w Inowrocławiu;
- 7) Komenda Powiatowa Policji w Inowrocławiu;
- 8) zakłady opieki zdrowotnej;
- 9) placówki oświatowe;
- 10) Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Inowrocławiu.

Ośrodki pomocy społecznej, których jest dziewięć, wykonują zadania gminy z zakresu pomocy społecznej i przeciwdziałania przemocy w rodzinie, w szczególności polegające na: przyznawaniu i wypłacaniu zasiłków celowych, pracy socjalnej, tworzeniu gminnego systemu profilaktyki i opieki nad dzieckiem i rodziną, prowadzeniu poradnictwa i interwencji w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie. Ponadto do zadań gminy należy tworzenie gminnego systemu przeciwdziałania przemocy w rodzinie, w tym:

- a) opracowanie i realizacja gminnego programu przeciwdziałania przemocy w rodzinie oraz ochrony ofiar przemocy w rodzinie,
- b) prowadzenie poradnictwa i interwencji w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie w szczególności poprzez działania edukacyjne służące wzmocnieniu opiekuńczych i wychowawczych kompetencji rodziców w rodzinach zagrożonych przemocą w rodzinie,
- c) zapewnienie osobom dotkniętym przemocą w rodzinie miejsc w ośrodkach wsparcia,
- d) tworzenie zespołów interdyscyplinarnych.

Gminne komisje rozwiązywania problemów alkoholowych, których jest dziewięć, inicjują między innymi działania w zakresie zwiększania dostępności pomocy terapeutycznej i rehabilitacyjnej dla osób uzależnionych od alkoholu oraz profilaktycznej działalności informacyjnej i edukacyjnej, w szczególności dla dzieci i młodzieży. Podejmują czynności zmierzające do orzeczenia o zastosowaniu wobec osoby uzależnionej od alkoholu obowiązku poddania się leczeniu w zakładzie leczenia odwykowego, a także udzielają rodzinom, w których występują problemy alkoholowe, pomocy psychospołecznej i prawnej, a w szczególności ochrony przed przemocą w rodzinie.

Gminne zespoły interdyscyplinarne, w skład których wchodzi przedstawiciele:

- a) jednostek organizacyjnych pomocy społecznej,
- b) gminnej komisji rozwiązywania problemów alkoholowych,
- c) policji,
- d) oświaty;
- e) ochrony zdrowia,
- f) organizacji pozarządowych,
- g) kuratorzy sądowi.

W skład zespołu interdyscyplinarnego mogą wchodzić także prokuratorzy oraz przedstawiciele podmiotów działających na rzecz przeciwdziałania przemocy w rodzinie.

Posiedzenia zespołu interdyscyplinarnego odbywają się w zależności od potrzeb, jednak nie rzadziej niż raz na trzy miesiące. Zespół interdyscyplinarny działa na podstawie porozumień zawartych między wójtem, burmistrzem albo prezydentem miasta a podmiotami działającymi na rzecz przeciwdziałania przemocy w rodzinie. Obsługę organizacyjno-techniczną zespołu interdyscyplinarnego zapewnia ośrodek pomocy społecznej.

Zespół interdyscyplinarny realizuje działania określone w gminnym programie przeciwdziałania przemocy w rodzinie oraz ochrony ofiar przemocy w rodzinie.

Zadaniem zespołu interdyscyplinarnego jest integrowanie i koordynowanie działań wszystkich podmiotów oraz specjalistów w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie, w szczególności przez diagnozowanie problemu przemocy w rodzinie, podejmowanie działań w środowisku zagrożonym przemocą w rodzinie mających na celu przeciwdziałanie temu zjawisku, inicjowanie interwencji w środowisku dotkniętym przemocą w rodzinie, rozpowszechnianie informacji o instytucjach, osobach i możliwościach udzielenia pomocy w środowisku lokalnym i inicjowanie działań w stosunku do osób stosujących przemoc w rodzinie.

Zespół interdyscyplinarny może tworzyć grupy robocze w celu rozwiązywania problemów związanych z wystąpieniem przemocy w rodzinie w indywidualnych przypadkach.

Do zadań grup roboczych należy:

- a) opracowanie i realizacja planu pomocy w indywidualnych przypadkach wystąpienia przemocy w rodzinie,
- b) monitorowanie sytuacji rodzin, w których dochodzi do przemocy oraz rodzin zagrożonych wystąpieniem przemocy,
- c) dokumentowanie działań podejmowanych wobec rodzin, w których dochodzi do przemocy oraz efektów tych działań.

Członkowie zespołu interdyscyplinarnego oraz grup roboczych wykonują zadania w ramach obowiązków służbowych lub zawodowych. Prace w ramach grup roboczych są prowadzone w zależności od potrzeb zgłaszanych przez zespół interdyscyplinarny lub wynikających z problemów występujących w indywidualnych przypadkach.

Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna, jako placówka oświatowa realizuje własne zadania i poprzez diagnozę, konsultacje, terapię, psychoedukację, rehabilitację, doradztwo, mediację, interwencję w środowisku ucznia oraz działalność profilaktyczną i działalność informacyjną. Ponadto Poradnia współdziała z innymi placówkami specjalistycznymi służby zdrowia, organizacji pozarządowych, stowarzyszeń itp. działającymi na rzecz dzieci i ich rodzin.

Sąd Rejonowy w Inowrocławiu rozpatruje wszystkie sprawy, z wyjątkiem zastrzeżonych dla sądu okręgowego. Do podstawowych zadań Wydziału Rodzinnego i Nieletnich należy rozpoznawanie spraw z zakresu prawa rodzinnego i opiekuńczego, spraw dotyczących demoralizacji i czynów karalnych nieletnich, osób uzależnionych od alkoholu oraz od środków odurzających i psychotropowych.

Prokuratura Rejonowa w Inowrocławiu, w sytuacji istnienia uzasadnionego podejrzenia, że doszło do popełnienia przestępstwa, prowadzi postępowania przygotowawcze celem sprawdzenia czy doszło do przestępstwa, wyjaśnia okoliczności zdarzenia. Osoby poszkodowane na skutek przemocy domowej, a także świadkowie mogą złożyć w prokuraturze bądź na policji zawiadomienie o przestępstwie ściganym w trybie publiczno-skargowym lub wnioski o ściganie przestępstwa (dotyczy to przestępstw ściganych na wniosek osoby poszkodowanej).

Komenda Powiatowa Policji w Inowrocławiu realizuje następujące zadania:

- a) ochrona życia i zdrowia ludzi oraz mienia przed bezprawnymi zamachami naruszającymi te dobra,
- b) inicjowanie i organizowanie działań mających na celu zapobieganie popełnianiu przestępstw i wykroczeń oraz zjawiskom kryminogennym i współdziałanie w tym zakresie z organami państwowymi, samorządowymi i organizacjami pozarządowymi,
- c) wykrywanie przestępstw i wykroczeń oraz ściganie ich sprawców.

Działania chroniące ofiary przemocy domowej podejmowane przez policję zgodnie z obowiązującym prawem:

- a) interwencja,
- b) sporządzenie dokładnego opisu zdarzenia (notatka urzędowa),
- c) zatrzymanie sprawców przemocy domowej stwarzających w sposób oczywisty zagrożenie dla życia bądź zdrowia ofiar, a także mienia,
- d) wszczęcie postępowania przygotowawczego przeciwko sprawcy przemocy w przypadku zgłoszenia lub stwierdzenia popełnienia przestępstwa,
- e) zabezpieczenie dowodów popełnienia przestępstwa,
- f) podjęcie działań prewencyjnych wobec sprawcy przemocy,
- g) udzielenie informacji ofiarom o możliwości uzyskania pomocy.

Osoby wzywające policję mają prawo do:

- a) uzyskania od policjantów zapewnienia doraźnego bezpieczeństwa,
- b) uzyskania informacji, kto przyjechał na wezwanie - numer identyfikacyjny policjantów, nazwa i siedziba jednostki,
- c) wykorzystania dokumentacji interwencji policyjnej jako dowodów w sprawie karnej przeciw sprawcy przemocy,
- d) zgłoszenia interweniujących policjantów na świadków w sprawie sądowej.

Zakłady opieki zdrowotnej, publiczne i niepubliczne zobowiązane są do udzielania pomocy medycznej, a także, w przypadku występowania u pacjenta sygnałów świadczących o występowaniu przemocy domowej, do informowania o możliwościach uzyskania pomocy, wystawiania na prośbę osoby pokrzywdzonej zaświadczenia lekarskiego o stwierdzonych obrażeniach i podjętym leczeniu, informowania ofiar o warunkach i miejscach wystawienia obdukcji.

Na terenie powiatu inowrocławskiego funkcjonuje 145 placówek oświatowych, w tym: 52 szkoły podstawowe, 25 szkół gimnazjalnych, 45 szkół ponadgimnazjalnych, 22 przedszkola, 1 szkoła specjalna. Szkoła obok funkcji edukacyjnej jest źródłem wsparcia dla rodziców w wychowaniu dziecka, między innymi poprzez dostarczanie wiedzy dotyczącej problematyki wychowania z zakresu komunikacji interpersonalnej pomiędzy rodzicami i dziećmi, profilaktyki zagrożeń, racjonalnego spędzania czasu wolnego, kształtowanie umiejętności wychowawczych poprzez zajęcia warsztatowe, udzielanie pomocy materialnej, takiej jak bezpłatne obiady, bezpłatne podręczniki, stypendia, wzmacnianie więzi wewnątrzrodzinnych, prowadzenie zajęć edukacyjnych z zakresu wychowania do życia w rodzinie w gimnazjach, szkołach ponadgimnazjalnych, a także w najstarszych klasach szkół podstawowych.

Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Inowrocławiu prowadzi, w ramach zadań Krajowego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie jeden z dwóch funkcjonujących w naszym województwie, Specjalistyczny Ośrodek Wsparcia dla Ofiar Przemocy w Rodzinie (SOW), mieszczący się w Jaksicach przy ul. Sportowej 4. Ośrodki te zostały powołane w 2006 r. na mocy ustawy o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie.

SOW zatrudnia osoby, które ukończyły specjalistyczne szkolenia: a wśród nich prawnika, psychologa, pracownika socjalnego, pedagoga, psychiatrę, trenerów realizujących określone programy oraz tzw. pracowników pierwszego kontaktu, którzy pracują indywidualnie z podopiecznymi.

SOW realizuje następujący zakres usług:

a) interwencyjne:

- zapewnia schronienie ofiarom przemocy w rodzinie oraz dzieciom pozostającym pod jej opieką, bez skierowania i bez względu na dochód, na okres trzech miesięcy z możliwością przedłużenia w przypadkach uzasadnionych sytuacją ofiary przemocy,
- ochrania ofiary przemocy w rodzinie przed osobą stosującą przemoc,
- udziela natychmiastowej pomocy psychologicznej oraz organizuje niezwłocznie dostęp do pomocy medycznej, w przypadku, gdy wymaga tego stan zdrowia ofiary przemocy,
- rozpoznaje sytuację ofiary przemocy i udziela wszechstronnego wsparcia w przezwyciężaniu sytuacji związanej z występowaniem przemocy w rodzinie,

b) terapeutyczno-wspomagające:

- opracowuje diagnozę rodziny oraz indywidualny plan pomocy ofierze przemocy, uwzględniający: potrzeby, cele, metody i czas pomocy,
- udziela poradnictwa: psychologicznego, prawnego, socjalnego i medycznego,
- prowadzi grupę wsparcia dla kobiet – ofiar przemocy, której celem jest odreagowanie emocji, odnalezienie mocnych stron i poczucia własnej wartości oraz stworzenie możliwości dzielenia się własnymi problemami w bezpiecznym otoczeniu,
- zapewnia dostęp do pomocy medycznej,
- przeprowadza diagnozę sytuacji dzieci i udziela im wsparcia i pomocy psychologicznej oraz specjalistycznej pomocy socjoterapeutycznej,
- udziela konsultacji wychowawczych,

c) potrzeby bytowe:

- zapewnia całodobowo okresowy pobyt dla 10 osób (dysponuje: 4 sypialniami dwu i czteroosobowymi, pokojem dziennym z bawialnią i miejscem do nauki, 2 łazienkami z miejscem do prania i suszenia, kuchnią z jadalnią, pokojem specjalistów oraz dyżurką),
- zapewnia wyżywienie, odzież, obuwie, środki czystości i higieny osobistej w sytuacji, gdy ofiara przemocy nie jest ich w stanie zapewnić sobie i dzieciom samodzielnie.

W ramach zadań własnych powiatu, przy PCPR działa Ośrodek Interwencji Kryzysowej (OIK). Przedmiotem działalności OIK jest świadczenie pomocy osobom, rodzinom, które znalazły się w trudnej sytuacji życiowej. Pomoc ta polega na zapobieganiu przejścia z kryzysu w stan chronicznej niewydolności psychospołecznej.

Zadania te ośrodek realizuje poprzez:

- prowadzenie interwencji kryzysowej w siedzibie ośrodka oraz w miejscu pobytu klienta (w razie potrzeby),
- prowadzenie telefonicznych oraz za pośrednictwem e-maila interwencji i poradnictwa specjalistycznego,
- prowadzenie indywidualnego oraz rodzinnego poradnictwa psychologicznego,
- prowadzenie indywidualnej oraz rodzinnej psychoterapii,
- prowadzenie specjalistycznego poradnictwa prawnego, pedagogicznego, pracy socjalnej,
- prowadzenie grup wsparcia, grup psychoedukacyjnych oraz samopomocowych,
- udzielanie konsultacji dla pracowników służb pomocowych w powiecie inowrocławskim,
- podejmowanie działań profilaktycznych poprzez rozwijanie w społeczeństwie wiedzy i umiejętności potrzebnych do radzenia sobie z trudnymi sytuacjami oraz w zakresie rozwijania umiejętności potrzebnych do kształtowania prawidłowych stosunków interpersonalnych,
- gromadzenie i opracowywanie informacji o zjawiskach psychospołecznych w celu organizowania skutecznej pomocy,
- współpracę z instytucjami: wymiaru sprawiedliwości, ośrodkami pomocy społecznej, placówkami oświatowymi, komisjami ds. rozwiązywania problemów alkoholowych, organizacjami pozarządowymi w powiecie inowrocławskim.

W obszarze przeciwdziałania przemocy w rodzinie przedstawiciele OIK są członkami zespołów interdyscyplinarnych, prowadzą także szkolenia, spotkania robocze, organizują konferencje dot. przemocy w rodzinie.

Ośrodek oferuje osobom uwikłanym w przemoc domową, poza terapią i wsparciem psychologicznym oraz pomocą prawną, również uczestnictwo w grupach wsparcia i grupach psychoedukacyjnych. Udział w wyżej wymienionej formie pozwala osobom doznającym przemocy

wyjść z izolacji, nawiązać nowe znajomości. Uczestnicy grup uczą się koncentrować na sobie i swojej zmianie. Trenerzy prowadzący grupę opierając się na potencjale i zasobach uczestników pozwalają dostrzec im swoje możliwości, które mogą wykorzystać w przezwyciężaniu trudności codziennego życia.

Kolejną formą pomocy są grupy psychoedukacyjne dla młodzieży w wieku od 13-18 roku życia uwięzanej w przemoc w rodzinie. Celem spotkań jest zapobieganie odroczonym skutkom przemocy, wzmocnienie samooceny, odreagowanie trudnych emocji. Młodzież ma możliwość poznać główne zagadnienia dotyczące przemocy, odkryć istotę tego zjawiska oraz poznać swoje prawa jak i obowiązki.

Centrum realizuje również swoje zadania poprzez oddziaływania korekcyjno-edukacyjne wobec osób stosujących przemoc w rodzinie. Prowadzone są w celu:

- 1) powstrzymania osoby stosującej przemoc w rodzinie przed dalszym stosowaniem przemocy;
- 2) rozwijania umiejętności samokontroli i współżycia w rodzinie;
- 3) kształtowania umiejętności w zakresie wychowywania dzieci bez używania przemocy w rodzinie;
- 4) uznania przez osobę stosującą przemoc w rodzinie swojej odpowiedzialności za stosowanie przemocy;
- 5) zdobycia i podniesienia wiedzy na temat mechanizmów powstawania przemocy w rodzinie.

Oddziaływania korekcyjno-edukacyjne dla osób stosujących przemoc w rodzinie są kierowane w szczególności do:

- 1) osób skazanych za czyny związane ze stosowaniem przemocy w rodzinie, odbywających karę pozbawienia wolności w zakładach karnych albo wobec których sąd warunkowo zawiesił wykonanie kary, zobowiązując je do uczestnictwa w programie korekcyjno-edukacyjnym;
- 2) osób stosujących przemoc w rodzinie, które uczestniczą w terapii leczenia uzależnienia od alkoholu lub narkotyków – w tym przypadku oddziaływania korekcyjno-edukacyjne mogą stanowić uzupełnienie podstawowej terapii;
- 3) osób, które w wyniku innych okoliczności zgłoszą się do uczestnictwa w programie korekcyjno-edukacyjnym.

W ramach tych oddziaływań w Inowrocławiu prowadzone są stałe, cotygodniowe i indywidualne konsultacje i sesje edukacyjno-motywujące, które prowadzi SOW, a odbywają się one w siedzibie PCPR-u przy ul. Mątewskiej 17.

Jednak podstawową formą tych oddziaływań jest program korekcyjno-edukacyjny, który nosi nazwę „Można inaczej” i realizowany jest od 4 lat w Areszcie Śledczym w Inowrocławiu.

Program ten stanowi integralną część systemu przeciwdziałania przemocy w rodzinie w naszym powiecie. Główną podstawę programu stanowi zbiór przekonań i sądów dotyczących mechanizmów przemocy domowej oraz sposobów jej powstrzymywania. Wydaje się, że szczególnie istotne są założenia, które oparte są na aktualnym stanie naszej wiedzy:

- 1) przemoc domowa jest wyuczonym zachowaniem, które przynosi zyski i straty dla sprawcy;
- 2) przemoc domowa jest tolerowana i wzmacniana przez postawy i poglądy wielu ludzi, często zakorzeniona jest i wzmacniana we wzorcach postępowania przekazywanych z pokolenia na pokolenie;
- 3) przemoc domowa jest szkodliwym i raniącym nadużywaniem siły i władzy oraz dążeniem do kontrolowania partnera/partnerki, dziecka lub sytuacji rodzinnej;
- 4) można nauczyć się niestosowania przemocy, nigdy nie należy godzić się na przemoc i rezygnować z jej powstrzymania;
- 5) stosowanie przemocy nie może być usprawiedliwiane stwierdzeniem, że było skutkiem prowokacji ze strony ofiary;
- 6) korzenie przemocy domowej tkwią w stereotypach kulturowych i obyczajowych dotyczących płci, rasy, orientacji seksualnej, które usprawiedliwiają dyskryminację jednostek i grup społecznych;
- 7) stosowanie przemocy jest wyborem, za który sprawca ponosi odpowiedzialność moralną i prawną.

Zawartość merytoryczna programu koncentruje się wokół następujących elementów:

- 1) edukacja – program dostarcza wiedzę, która pomaga zrozumieć dynamikę przemocy, konfrontować przekonania i postawy oraz przygotowuje do wzięcia pełnej odpowiedzialności za swoje czyny, a także rozpoczęcia pozytywnych zmian w ich relacjach osobistych;
- 2) rozpoznawanie i zmiana systemu przekonań i postaw – program promuje wartości i postawy, które stanowią konstruktywną alternatywę wobec postaw wspierających przemoc;

- 3) zmiany behawioralno-poznawcze – ćwiczenia nowych form myślenia i reagowania, służą skutecznej kontroli nad szkodliwymi zachowaniami oraz sprzyjają odpowiedzialnemu podejmowaniu decyzji w sytuacjach konfliktowych.

Od marca 2011 r. funkcjonuje pierwszy w naszym regionie profesjonalny Przyjazny Pokój Przesłuchań Dzieci. Znajduje się on w Specjalistycznym Ośrodku Wsparcia dla Ofiar Przemocy w Rodzinie w Jaksicach. W październiku 2011 r. decyzją Ministerstwa Sprawiedliwości i Fundacji Dzieci Niczyje pokój przesłuchań otrzymał Certyfikat potwierdzający spełnienie standardów przyjaznego miejsca przesłuchiwania.

Pierwotnie takie pokoje powstawały w komisariatach policji jako miejsca przesłuchań ofiar przestępstw (zarówno dzieci, jak i dorosłych) i często były kojarzone z „Niebieską Kartą”, stąd ich potoczna nazwa – „niebieski pokój”. Wydaje się jednak, że pojęcie to jest mylące, a lokalizacja w komisariatach policji pokoju przesłuchań dla dzieci nie jest optymalna. Naczelnym przesłaniem takiego miejsca jest zapewnienie dzieciom (ofiaram wykorzystywania i przemocy) przyjaznych warunków przesłuchania, które pozwolą na zminimalizowanie stresu dziecka oraz zgromadzenie wiarygodnego materiału dowodowego.

Przyjazny dziecku pokój przesłuchań to miejsce, w którym dziecko czuje się komfortowo dzięki odpowiedniemu wyposażeniu i kolorystyce. I taki jest nasz pokój. Ponadto dzięki rejestracji i możliwości odtwarzania rozmów gwarantuje on dziecku jednorazowe wysłuchanie przez sędziego w toku postępowania sądowego, nie na sali rozpraw a w przyjaznych warunkach, bez kontaktu z oskarżonym.

Pomieszczenie przyjazne dziecku to wygodny, zapewniający poczucie prywatności, wyposażony zgodnie z potrzebami dziecka lokal, w celu zapewniania dzieciom fizycznego i psychicznego bezpieczeństwa w czasie przesłuchania.

W szczególności Pokój ten:

- 1) zapewnia prowadzenie przesłuchania dziecka, przy jednoczesnej możliwości uczestniczenia w przesłuchaniu innych osób przebywających w odrębnym pomieszczeniu; możliwość tę zapewnia szyba wenecka pomiędzy pomieszczeniami i bezpośrednia transmisja przebiegu przesłuchania oraz system komunikacji pomiędzy pokojami;
- 2) zapewnia możliwość oczekiwania dziecka na przesłuchanie w przyjaznym miejscu, do którego nie ma wstępu oskarżony;
- 3) zapewnia dziecku intymność poprzez wyciszenie drzwi pomiędzy pokojem przesłuchań, a innymi pomieszczeniami;
- 4) utrzymany jest w stosownej, pastelowej kolorystyce;

- 5) umeblowany jest w sposób zapewniający komfortowe przebywanie w nim młodszym i starszym dzieciom;
- 6) wyposażony jest w materiały i sprzęty pomocne w uzyskiwaniu informacji od dziecka (kredki, papier, lalki, pacynki i in.).

W pomieszczeniu możliwa jest rejestracja przesłuchania, dzięki której jego przebieg może być odtworzony na rozprawie głównej. Zapewniona jest również możliwość komunikowania się osób uczestniczących w przesłuchaniu z sędzią i psychologiem w celu przekazywania im pytań, które mają zostać zadane dziecku.

W związku z tym pokój jest wyposażony w:

- 1) kamery rejestrujące obraz (cały pokój + zachowania i reakcje dziecka);
- 2) mikrofony rejestrujące dźwięk;
- 3) sprzęt umożliwiający rejestrację audio-video;
- 4) mikrofon w tzw. pomieszczeniu technicznym i słuchawki dla sędziego, umożliwiające komunikację pomiędzy pokojami.

Przyjazny Pokój Przesłuchań Dziecka jest przeznaczony do jednorazowego przesłuchania małoletnich dzieci (do 15 r.ż.) w charakterze świadka w toku postępowania w sprawach o przestępstwa popełnione z użyciem przemocy.

Przesłuchanie przeprowadza sędzia z udziałem biegłego psychologa. Obecni mogą być: prokurator, obrońca oraz pełnomocnik pokrzywdzonego. Prawo udziału ma też oskarżony, jeżeli nie ogranicza to swobody wypowiedzi przesłuchiwanego – należy zadbać, aby dziecko nie zetknęło się ze sprawcą przemocy.

Pokój może służyć również innym instytucjom (policja, kuratorzy, sąd) np. do przesłuchań młodzieży i dorosłych ofiar przestępstw, nadzorowanych kontaktów rodzic-dziecko, obserwacji różnych sytuacji wychowawczych.

W razie potrzeby obsługę techniczną (nagranie, zarejestrowanie przesłuchań) zapewniają wyznaczeni pracownicy SOW.

Potrzebę skorzystania z Pokoju należy zgłosić telefonicznie do SOW 52-357-89-32 (czynny całą dobę) i umówić się na termin.

IV. Cele i zadania

Cel główny:

Stworzenie warunków do skutecznego przeciwdziałania przemocy w rodzinie oraz profesjonalnego, zintegrowanego systemu interwencji i wsparcia dla osób dotkniętych przemocą w powiecie inowrocławskim.

Cele szczegółowe:

1. Diagnoza zjawiska przemocy w rodzinie.
2. Podejmowanie działań mających na celu podnoszenie poziomu świadomości i wrażliwości społeczeństwa na temat przemocy w rodzinie.
3. Wspieranie, pomoc i ochrona osób, które doznały przemocy.
4. Organizowanie systematycznych działań w odniesieniu do sprawców przemocy.
5. Podnoszenie kompetencji zawodowych pracowników instytucji, których celem jest przeciwdziałanie przemocy w rodzinie.

Zadania:**1. Cel szczegółowy:*****Diagnoza zjawiska przemocy w rodzinie.***

Zadanie 1. Gromadzenie danych liczbowych na temat rozmiarów zjawiska przemocy w rodzinie w powiecie inowrocławskim.

Podmioty odpowiedzialne:

- Ośrodek Interwencji Kryzysowej przy PCPR w Inowrocławiu,
- Specjalistyczny Ośrodek Wsparcia dla Ofiar Przemocy w Rodzinie przy PCPR w Inowrocławiu.

Zadanie 2. Stworzenie bazy danych o instytucjach i organizacjach zajmujących się problemem przemocy na terenie powiatu inowrocławskiego.

Podmiot odpowiedzialny:

- Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Inowrocławiu.

Zadanie 3. Sporządzanie sprawozdań na temat występowania zjawiska przemocy w rodzinie w powiecie inowrocławskim.

Podmioty odpowiedzialne:

- Ośrodek Interwencji Kryzysowej przy PCPR w Inowrocławiu,
- Specjalistyczny Ośrodek Wsparcia dla Ofiar Przemocy w Rodzinie przy PCPR w Inowrocławiu.

2. Cel szczegółowy:***Podejmowanie działań mających na celu podnoszenie poziomu świadomości i wrażliwości społeczeństwa na temat przemocy w rodzinie.***

Zadanie 1. Tworzenie plakatów, broszur, ulotek i prowadzenie strony internetowej na temat zjawiska przemocy w rodzinie oraz miejsc i możliwości uzyskania pomocy w powiecie.

Podmioty odpowiedzialne:

- Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie,
- Ośrodek Interwencji Kryzysowej przy PCPR w Inowrocławiu,
- Specjalistyczny Ośrodek Wsparcia dla Ofiar Przemocy w Rodzinie przy PCPR w Inowrocławiu.

Zadanie 2. Organizowanie warsztatów psychoedukacyjnych dla młodzieży i opiekunów przybliżających istotę zjawiska przemocy oraz rozwijających umiejętność radzenia sobie z trudnymi emocjami i rozwiązywaniem konfliktów.

Podmiot odpowiedzialny:

- Ośrodek Interwencji Kryzysowej przy PCPR w Inowrocławiu we współpracy ze szkołami ponadgimnazjalnymi,

Zadanie 3. Opracowanie i wdrożenie programu profilaktyczno-edukacyjnego dla młodzieży pt. „Partnerska dorosłość”.

Podmiot odpowiedzialny:

- Specjalistyczny Ośrodek Wsparcia dla Ofiar Przemocy w Rodzinie przy PCPR w Inowrocławiu we współpracy ze szkołami ponadgimnazjalnymi.

Zadanie 4. Organizowanie spotkań, konferencji pogłębiających wiedzę na temat przemocy w rodzinie i instytucji świadczących pomoc, skierowanych do policjantów, pedagogów szkolnych, nauczycieli, pracowników pomocy społecznej i przedstawicieli innych podmiotów działających na rzecz przeciwdziałania przemocy.

Podmioty odpowiedzialne:

- Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Inowrocławiu,
- Ośrodek Interwencji Kryzysowej przy PCPR w Inowrocławiu,
- Specjalistyczny Ośrodek Wsparcia dla Ofiar Przemocy w Rodzinie przy PCPR w Inowrocławiu.

Zadanie 5. Współpraca z mediami, promowanie zachowań nieprzemocowych i zamieszczanie w lokalnej prasie informacji dotyczących problemów związanych z przemocą.

Podmioty odpowiedzialne:

- Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Inowrocławiu,
- Ośrodek Interwencji Kryzysowej przy PCPR w Inowrocławiu,
- Specjalistyczny Ośrodek Wsparcia dla Ofiar Przemocy w Rodzinie przy PCPR w Inowrocławiu.

3. Cel szczegółowy:

Wspieranie, pomoc i ochrona osób, które doznały przemocy.

Zadanie 1. Zapewnienie bezpiecznego schronienia w całodobowym hostelu dla osób doznających przemocy.

Podmiot odpowiedzialny:

- Specjalistyczny Ośrodek Wsparcia dla Ofiar Przemocy w Rodzinie przy PCPR w Inowrocławiu.

Zadanie 2. Udzielanie ofiarom przemocy poradnictwa prawnego, psychologicznego, psychiatrycznego, pedagogicznego i socjalnego.

Podmioty odpowiedzialne:

- Ośrodek Interwencji Kryzysowej przy PCPR w Inowrocławiu,

- Specjalistyczny Ośrodek Wsparcia dla Ofiar Przemocy w Rodzinie przy PCPR w Inowrocławiu.

Zadanie 3. Opracowywanie diagnozy rodziny i indywidualnego planu pomocy ofierze przemocy w rodzinie, który uwzględnia potrzeby, cele, metody i czas pomocy.

Podmiot odpowiedzialny:

- Specjalistyczny Ośrodek Wsparcia dla Ofiar Przemocy w Rodzinie przy PCPR w Inowrocławiu.

Zadanie 4. Prowadzenie grup wsparcia, samopomocowych, terapeutycznych dla osób doświadczających przemocy ze strony członków rodziny.

Podmioty odpowiedzialne:

- Ośrodek Interwencji Kryzysowej przy PCPR w Inowrocławiu,

- Specjalistyczny Ośrodek Wsparcia dla Ofiar Przemocy w Rodzinie przy PCPR w Inowrocławiu.

Zadanie 5. Prowadzenie terapii indywidualnej ukierunkowanej na wsparcie ofiary przemocy w rodzinie oraz nabycie umiejętności ochrony przed osobą stosującą przemoc.

Podmioty odpowiedzialne:

- Ośrodek Interwencji Kryzysowej przy PCPR w Inowrocławiu,

- Specjalistyczny Ośrodek Wsparcia dla Ofiar Przemocy w Rodzinie przy PCPR w Inowrocławiu.

Zadanie 6. Przeprowadzanie diagnozy sytuacji dzieci - świadków i ofiar przemocy, udzielanie im wsparcia psychologicznego oraz specjalistycznej pomocy socjoterapeutycznej i terapeutycznej.

Podmiot odpowiedzialny:

- Specjalistyczny Ośrodek Wsparcia dla Ofiar Przemocy w Rodzinie przy PCPR w Inowrocławiu.

Zadanie 7. Udzielanie informacji, doradztwa i konsultacji wychowawczych oraz prowadzenie rozmów interwencyjno-wspierających z osobami doświadczającymi przemocy w rodzinie.

Podmioty odpowiedzialne:

- Ośrodek Interwencji Kryzysowej przy PCPR w Inowrocławiu,

- Specjalistyczny Ośrodek Wsparcia dla Ofiar Przemocy w Rodzinie przy PCPR w Inowrocławiu.

Zadanie 8. Stworzenie odpowiednich warunków do przesłuchiwania dzieci - ofiar i świadków przemocy w tzw. przyjaznym pokoju („niebieski pokój”).

Podmiot odpowiedzialny:

- Specjalistyczny Ośrodek Wsparcia dla Ofiar Przemocy w Rodzinie przy PCPR w Inowrocławiu.

Zadanie 9. Utrzymanie ścisłej współpracy z instytucjami zajmującymi się przeciwdziałaniem przemocy w rodzinie w celu zwiększenia efektywności pomocy osobom doznającym przemocy (prokuratura, policja, sądy, ośrodki pomocy społecznej, szkoły, placówki medyczne, stowarzyszenia).

Podmioty odpowiedzialne:

- Ośrodek Interwencji Kryzysowej przy PCPR w Inowrocławiu,
- Specjalistyczny Ośrodek Wsparcia dla Ofiar Przemocy w Rodzinie przy PCPR w Inowrocławiu.

4. Cel szczegółowy:

Organizowanie systematycznych działań w odniesieniu do sprawców przemocy.

Zadanie 1. Opracowanie i realizacja programu edukacyjno-korekcyjnego dla sprawców przemocy w rodzinie, który ma doprowadzić do zmiany zachowań typu przemocowego na rzecz postaw partnerskich.

Podmiot odpowiedzialny:

- Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Inowrocławiu.

Zadanie 2. Udzielanie porad i konsultacji indywidualnych dla osób stosujących przemoc w rodzinie.

Podmiot odpowiedzialny:

- Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Inowrocławiu.

5. Cel szczegółowy:

Podnoszenie kompetencji zawodowych pracowników instytucji, których celem jest przeciwdziałanie przemocy w rodzinie.

Zadanie: Organizowanie szkoleń dla kadry realizującej zadania z zakresu przeciwdziałania przemocy w rodzinie.

Podmiot odpowiedzialny:

- Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Inowrocławiu.

V. Przewidywane efekty działań

Efekty realizacji Programu Przeciwdziałania Przemocy oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie w Powiecie Inowrocławskim zależeć będą od stopnia współpracy wszystkich jednostek i instytucji, zaangażowania osób pracujących i realizujących zadania z zakresu przeciwdziałania przemocy, a także ich wrażliwości na problem krzywdzenia ofiar, a w szczególności dzieci.

Ponieważ przyczyn stosowania przemocy jest wiele, są różne i trudne do jednoznacznego zdefiniowania, dlatego też istotną rolę w przeciwdziałaniu będzie odgrywać działanie profilaktyczne i umiejętność ludzi zaangażowanych w rozpoznawanie i niwelowanie zagrożeń, zwłaszcza gdy ofiarą przemocy jest dziecko. Będzie to miało duży wpływ na proces socjalizacji rodziny i niedopuszczania do zjawisk patologicznych u dzieci dotkniętych przemocą, jak naśladownictwo rodziców, przemoc rówieśnicza, agresywność i zachowania przestępcze.

Duże znaczenie w ograniczeniu i przeciwdziałaniu przemocy upatruje się w efektach realizacji programu korekcyjno-edukacyjnego wobec sprawców przemocy domowej.

Ponadto ogromną rolę w wspieraniu rodziny dotkniętej przemocą upatruje się w działaniu zespołów interdyscyplinarnych, których członkowie działając w otoczeniu rodzin znających bardziej ich problemy, potrafią najlepiej zdiagnozować i zastosować najwłaściwsze i adekwatne do sytuacji rozwiązania.

Przewidywane efekty:

- 1) wzrost świadomości i wrażliwości społecznej wobec zjawisk związanych z przemocą w rodzinie;
- 2) zwiększenie dostępności i skuteczności pomocy dla ofiar przemocy w rodzinie;
- 3) pogłębienie wiedzy społeczeństwa na temat przemocy w rodzinie oraz instytucji pomocowych;
- 4) usprawnienie przepływu informacji i diagnozowania zjawiska przemocy w rodzinie z uwzględnieniem indywidualnych potrzeb;
- 5) zmiana zachowań przemocowych sprawców na rzecz postawy partnerstwa i poszanowania wobec domowników;
- 6) wzrost kompetencji oraz liczby osób przygotowanych do udzielania profesjonalnej pomocy w obszarze przeciwdziałania pomocy;
- 7) usprawnienie systemu współpracy pomiędzy instytucjami zajmującymi się udzielaniem pomocy osobom dotkniętym przemocą;
- 8) zmniejszenie skali zjawiska przemocy w rodzinie na terenie powiatu inowrocławskiego.

VI. Współpraca instytucji realizujących zadania w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie jako warunek skuteczności podejmowanych działań

Za koordynację Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie na lata 2012-2015 w powiecie inowrocławskim odpowiedzialne jest

Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Inowrocławiu. Ponadto Centrum będzie pomagać i wspierać gminy i odpowiednie instytucje w realizacji zadań wynikających z ustawy o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie w celu optymalizacji lokalnego systemu przeciwdziałania przemocy w rodzinie. Zamysłem ustawodawcy, jak się wydaje, było to, aby zadania powiatowego programu stały się uzupełnieniem gminnych programów, które kompleksowo rozwiązują problemy związane z przeciwdziałaniem przemocy w rodzinie. Gminy czynią to w sposób autonomiczny przy pomocy lokalnych służb (pomoc społeczna, policja, komisje rozwiązywania problemów alkoholowych, służba zdrowia, oświata i organizacje pozarządowe), które tworzą Zespół Interdyscyplinarny oraz interwencyjne grupy robocze.

Celem powiatu jest służyć pomocą i doradztwem specjalistów zatrudnionych w Ośrodku Interwencji Kryzysowej i Specjalistycznym Ośrodku Wsparcia dla Ofiar Przemocy w Rodzinie oraz ich ofertą skierowaną do mieszkańców. Intencją Programu jest również usprawnienie przepływu informacji pomiędzy określonymi służbami oraz szybkie informowanie właściwego zespołu interdyscyplinarnego o konkretnym przypadku.

VII. Ewaluacja i monitorowanie programu

Realizacja niniejszego programu będzie podlegała ciągłej obserwacji i analizie przez Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie. Wnioski z tych procesów dostarczą wiedzy do usprawnienia, modyfikowania i zmiany priorytetów kierunków działań. Ponadto uzyskane informacje i zebrane dane ułatwią krytyczną analizę efektywności funkcjonowania programu.

Przewidywane formy ewaluacji to na przykład:

- 1) monitorowanie losów klientów po udzielonej pomocy i pobycie w hotelu;
- 2) seminarium ewaluacyjne dla pracowników zajmujących się problematyką i odpowiedzialnych za realizację poszczególnych zadań;
- 3) roczna analiza działalności OIK i SOW;
- 4) wnioski zewnętrznych kontroli oraz poddanie się badaniom zewnętrznym.

DYREKTOR

Rafał Wójcik